

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Политически доклад за системата на професионалното образование и обучение в България - 2015 г.

ПЪРВА НАЦИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ
град София, хотел „Анел“, 17 юни 2016 година

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

1. Насърчаване на **обучението на работното място** във всичките му форми, със специално внимание към **чиракуването**, с участието на социалните партньори, както и стимулиране на иновациите и предприемачеството
2. По-нататъшно развитие на механизмите за **осигуряване на качеството** на професионалното образование и обучение, базиране на началното и продължаващото професионално образование и обучение на **резултати от ученето**
3. Подобряване на **достъпа до професионално образование и обучение** и квалификации чрез по-гъвкави и пропускливи образователни системи, предлагане на ефикасни системи за професионално ориентиране и осигуряване на възможности за **валидиране** на неформално и самостоятелно учене
4. По-нататъшно засилване усвояването на **ключови компетентности** в учебните програми за професионално образование и обучение и предоставяне на възможности за тяхното усвояване и доразвиване в началното и продължаващото професионално образование и обучение
5. Въвеждане на възможности за начално и продължаващо **професионално развитие на учителите, обучителите и менторите** в професионалното образование и обучение както в училищата, така и в предприятията

WEB-базирана платформа за попълване на доклада

CEDEFOP
European Centre
for the Development
of Vocational Training

Policy Reporting 2016

[Log out](#) Logged in as: **bg**

[Riga Conclusions](#) [Preview/Export](#) [FAQs](#)

[.DOC](#)

Medium term deliverable 1

Promote work-based learning in all its forms, with special attention to apprenticeships, by involving social partners, companies, chambers and VET providers, as well as by stimulating innovation and entrepreneurship

Please report on	Developments from 1 March 2015 until 31 March 2016
1.1 Apprenticeships <ul style="list-style-type: none"> • reforming/introducing/expanding apprenticeship schemes - at all levels • measures to attract participation of learners and support learners or VET providers to find apprenticeship places • measures to support participation of enterprises and cooperation between education/training and the business world • promoting entrepreneurship and innovation through apprenticeships	<div>Екип, работил по доклада: Ваня Тивидошева Пенка Николова Аделина Любомирова Люба Иванова Искрен Ангелов Росица Стелиянова Красимира Брозиг Преслав Димитров</div>
1.2 Work-based learning in 'school-based' VET at all levels <ul style="list-style-type: none"> • work-based learning (WBL) in	

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Обучението на работното място във всичките му форми, чиракуването, участието на социалните партньори, стимулиране на иновациите и предприемачеството

Чиракуването (ReferNet):

- *Мерки за повишаване на привлекателността (както за предприятия, така и за обучаващи институции и за обучавани лица)*
- *Подпомагане на предприемачеството и иновациите чрез чиракуване*

Учене на работното място (вкл. и в рамките на професионалното образование):

- *Въвличане на бизнеса в организиране на обучението на работното място*
- *Увеличаване на броя участници – обучавани и предприятия*
- *Подпомагане на предприемачеството и иновациите*

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Законодателство – чиракуване, стажуване

Обучение на работното място, дуално обучение (ЗПОО, 2014)

Чиракуване – Закон за насърчаване на заетостта (ЗНЗ), Закон за занаятите (ЗЗ)

Стажуване – Кодекс на труда (2014 г.), ЗНЗ

Стимулиране на иновациите и предприемачеството – ЗНЗ, Закон за предучилищното и училищното образование (2015)

Европейската гаранция за младежта

Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020

Стратегия за развитие на професионалното образование и обучение в Република България за периода 2015-2020 г.

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Чиракуване - обучение на работното място за придобиване на квалификация (предимно за лица с по-ниско образование и без квалификация) – може да се осъществява заедно с обучение в обучаваща институция (ЗНЗ, Glossary на CEDEFOP)

Стажуване - обучение на работното място за лица с квалификация по професия или по част от професия, изисквана за заеманата длъжност, което няма трудов стаж по тази професия (ЗНЗ). Стажуването е изпълнение на работа под наставничеството на работодателя или на определено от него лице - наставник, с цел усвояване на практически умения по придобита професия или специалност (Кодекс на труда)

Учене на работното място за лица, назначени на определена длъжност, които не притежават всички необходими компетенции (не е част от формално образование и обучение)

Обучението чрез работа (дуална система на обучение), която включва:

1. практическо обучение в реална работна среда, и
2. обучение в професионално училище, професионална гимназия, професионален колеж или център за професионално обучение (ЗПОО)

Дуално обучение за ученици

2015/2016 уч. г.

1. Машинен техник - машини и системи с ЦПУ

2. Техник-технолог - мляко и млечни продукти

2016/2017 уч.г.

1. Електротехник –
електрообзавеждане
на производството
2. Техник на
енергийни съоръжения
и инсталации – газова
техника
3. Готвач

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Б. ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА (ЗПП)											
Б.1. ОБЩА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА											
1.	Здравословни и безопасни условия на труд	1	1								36
2.	Икономика			1	2						54
3.	Предприемачество					1	1				36
Б.2. ОТРАСЛОВА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА											
4.	Чужд език по професията								1	1	31
5.	...		2								36
Б.3. СПЕЦИФИЧНА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА											
10.	Основи на технологията на хранителните продукти	4	4								144
11.	Технология на специалността			2	2	2	2		2	2	206
12.	...			1	1	2	2		2	2	170
15.	Учебна практика по:										
15.1.	Технология на специалността			6	6	7	7				468
16.	Практическо обучение в реална работна среда					14	14	35	21	21	1225
	ВСИЧКО Б ТЕОРИЯ:	7	7	6	6	7	7	-	7	7	937
	ВСИЧКО Б ПРАКТИКА:			6	6	21	21	35	21	21	1693
	ВСИЧКО Б:	7	7	12	12	28	28	35	28	28	2630
В. ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ИЗБИРАЕМА ПОДГОТОВКА (ЗИП)											
	ВСИЧКО А + Б + В:	32	32	32	32	36	36	35	37	37	4817
Г. СВОБОДНО ИЗБИРАЕМА ПОДГОТОВКА (СИП)											
		4	4	4	4	4	4	-	3	3	525

**Учебен план
Техник-технолог -
мляко и млечни
продукти
2009/2010 уч. г.**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Б. ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА (ЗПП)										
Б.1. ОБЩА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА										
1.	Здравословни и безопасни условия на труд			2						36
2.	Икономика			1	2					54
3.	Предприемачество					2	1			54
Б.2. ОТРАСЛОВА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА										
1.	Чужд език по професията							3	3	93
6.	...						2			36
Б.3. СПЕЦИФИЧНА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА										
СПЕЦИАЛНОСТ: код 5410103 ПРОИЗВОДСТВО И ПРЕРАБОТКА НА МЛЯКО И МЛЕЧНИ ПРОДУКТИ										
1.	...	2	2							72
2.	Технология на специалността			2	2	2	2	2	2	206
	...									
9.	Учебна практика по:									
9.1.	Технология на специалността			4	4	6	5	4	4	466
9.2.	Микробиология на специалността								3	39
9.3.	Технохимичен контрол							3		54
9.4.	Организация и контрол на производството								2	36
10.	Ремонтна механо-монтажна практика								2	26
11.	Производствена практика					60		62		122
	ВСИЧКО Б:	6	6	10	10	16	16	20	20	1294
В. ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ИЗБИРАЕМА ПОДГОТОВКА (ЗИП)										
	ВСИЧКО А + Б + В:	32	32	32	32	32	32	32	32	4508
Г. СВОБОДНО ИЗБИРАЕМА ПОДГОТОВКА (СИП)										
		4	4	4	4	4	4	4	4	556

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Стажване на ученици

Проект Ученически практики

Стажване и чиракуване**ЗНЗ – допълнение - 2015 г.**

(1) За всяко разкрито работно място за обучение чрез работа (дуално обучение), организирано по реда на Закона за професионалното образование и обучение, на което е наето безработно лице, насочено от поделенията на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето на обучението, но за не повече от 36 месеца.

(2) За всяко наето лице по ал. 1 на обучаващата институция, с която в партньорство се провежда обучението чрез работа (дуално обучение), се предоставят средства съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето на обучението.

Финансиране по ЗНЗ (за 2015)

За лице на стаж или за чиракуване - 300 лв., за наставник в размер на 140 лв.

За обучение за придобиване на :

- първа степен на професионална квалификация - 600 лв.
- втора степен на професионална квалификация - 1 200 лв.
- трета степен на професионална квалификация - 1 800 лв.

Качеството на професионалното образование и обучение (ReferNet)

Начално ПОО / Продължаващо ПОО

- *Подобряване на качеството на събираните данни за реализацията на завършилите ПОО*
- *Подсилване на капацитета на заинтересованите страни (институции, социални партньори, обучаващи институции) да използват данните с цел актуализиране и адаптиране на стандарти, учебни планове и програми към потребностите на пазара на труда и на обучаващите се.*
- *Предприемане на мерки за по-бързо отразяване на новите икономически и технологични промени в стандартите/учебните планове и програми/методите на обучение*

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Качеството на професионалното образование и обучение - законодателство

Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020, План за действие за 2015 г. , План за действие за 2016 г.

Стратегия за развитие на професионалното образование и обучение в Република България за периода 2015-2020 г.

Закон за предучилищното и училищното образование – 8.10.2015 г. (влиза в сила на 1 август 2016 г.) - една от целите на ЗПУО е повишаване на качеството на образованието, въвеждат се 19 държавни образователни стандарта

Закон за професионалното образование и обучение

Наредба № 2 от 8 септември 2015 г. за осигуряване на качеството на професионалното образование и обучение:

- Вътрешна система за осигуряване на качеството,
- Критериите за самооценяване и показатели за измерване на постигнатото качество:
- Методическо подпомагане и мониторинг за разработване:
  - за училищата се осъществява от МОН и РИО на МОН
  - за центровете за професионално обучение от НАПОО финансиране.

Партньорство МОН, НАПОО, АЗ, НСИ, *НОИ, НАП*

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

ПОО се осъществява по професии от СПОО - нови професии – Спедитор-логистик-2015, предложение за Трудов посредник – подкрепена заетост -2016 и др.

Обучението се осъществява в съответствие с **ДОИ/ДОС** по професии.

План-приемът в професионалните гимназии се базира донякъде на нуждите на местния бизнес, оучението на възрастни до голяма степен се определя от потребностите на работодателите (мерките по ЗНЗ и ОП РЧР)

Проект на МТСП „Изграждане на система за прогнозиране на потребностите от работна сила с определени характеристики“ прогнозира работни места в добивната промишленост (47%), административни и спомагателни дейности (32,2%), хотелиерство и ресторантьорство (21%).

Съгласно данни на НАПОО обучаваните в ЦПО за 2015 г. са избрали професии от направления:

482 „Приложна информатика“ (2650 лица)

815 „Фризьорски и козметични услуги“ (1299 лица)

811 „Хотелиерство, ресторантьорство и кетъринг“ (1235 лица)

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Обучение базирано на резултати от ученето

Резултатите от учене се въвеждат в ДОИ по професии през 2007 г.

Единици резултати от учене се въвеждат в ДОИ с изменението на ЗПОО през 2014 г.

Актуализиране на методически указания за разработване на ДОИ – 2015 г., НАПОО

Партньорство: Български Червен кръст в партньорство с МЗ, МТСП, ДАЗД, АСП, УНИЦЕФ и НАПОО разработи актуализиран проект на ДОИ по професията „Социален асистент“ по проект, финансиран от Българо-швейцарската програма за сътрудничество.

Първите ДОИ по професии с **единици резултати от учене** са утвърдени от УС на НАПОО досега през 2015 и 2016 г – общо 19 професии, от които 4 са публикувани като наредби:

„Маркшайдер“

„Сондажен техник“

„Организатор на обредно-ритуални дейности“

„Парамедик“

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Наименование на единицата:	Основи на медицинската дейност
Код:	724-3 Важи за всички професии от професионално направление 724 „Дентална медицина и зъботехника“ от СПОО
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	<u>Асистент на лекар по дентална медицина</u>
Резултат от учене 1: Знания	Знае основни понятия от анатомията, физиологията и патофизиологията на човека <ul style="list-style-type: none"> • Знае равнините в човешкото тяло • Изброява органите в човешкото тяло • ..... • Познава основните мускули при дъвчене и лицеви изражения и функцията на всеки от тях
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира основните мускули, използвани за дъвчене и лицеви изражения • Определя местоположението на тъканите и органите в лицето и устната кухина
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • .... • Точно определя местоположението на тъканите и органите в лицето и устната кухина
Средства за оценяване:	<ul style="list-style-type: none"> • Тест/Писмен изпит за проверка на знанията по основи на медицинската дейност
Условия за провеждане на оценяването:	<ul style="list-style-type: none"> • Теория: Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<ul style="list-style-type: none"> • Знае основни понятия от анатомията, физиологията и патофизиологията на човека • ... • Познава основните причини за възникване на инфекциозни заболявания

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Проект „Управление за ефективно професионално образование“

Разработени и тествани:

- **система от индикатори и показатели** за измерване на ефективността на професионалното образование;
- **модел и инструментариум** за изграждане на ЕСУПО;
- механизми за поддържане и развитие на ЕСУПО.

Проведено е **обучение** за учители, директори, експерти, представители на бизнеса

Изградени са 20 **секторни мрежи** от 160 професионални гимназии

Разработен е **Наръчник** за изграждане на училищна система за управление на качеството

Изградена е **уеб-базирана платформа** с въведени критерии и индикатори и възможност за професионалните гимназии лесно да създават своите доклади за оценка, вкл. и на базата на резултатите от електронни анкети (част от същата платформа), попълвани от ученици, родители, работодатели, представители на бюрата по труда и местните власти.

540 представители на професионалните гимназии са **обучени да ползват уеб-базираната платформа** за анкетиране.

Разработен е общ **анализ за ефективността** на професионалното образование на основата на маркетингово проучване, сред работодатели, учители, родители, ученици и образователни експерти.

Достъпа до ПОО и / или квалификация за младите хора чрез по-гъвкави и пропускливи системи

Подобряване на достъпа до професионално образование и обучение , трансфер на знания придобити в различен образователен контекст

Разработване на гъвкави пътеки за придобиване на квалификация (вкл. втори шанс)

Предлагане на ефикасни механизми за професионално ориентиране

Валидиране на неформално и самостоятелно учене

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Достъпа

Въвеждането на ДОС, базирани на **единици резултати от ученето** и разработване на на **модулни учебни програми** ще допринесе за повишаване достъпа на младите хора до придобиване на квалификация по професиите от Списъка на професиите за професионално образование и обучение (кратки обучения, гъвкавост)

По НПДЗ (2015 и 2016) се осъществяват обучения за придобиване на ключови компетентности и професионална квалификация на приоритетни групи – лица над 29 години, лица над 50 години, лица от малцинствен произход, с цел улесняване на достъпа до обучение и квалификация и до пазара на труда на уязвими групи

Схема „Активни“, финансирана от ОП РЧР, чрез която се активират групи на младежи, които не учат, не работят и не са регистрирани в бюроta по труда

Какво още?

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Професионално и кариерно ориентиране

Професионално ориентиране:

Участие в европейската мрежа Еврогайдънс (2015 и 2016) - ЦРЧР

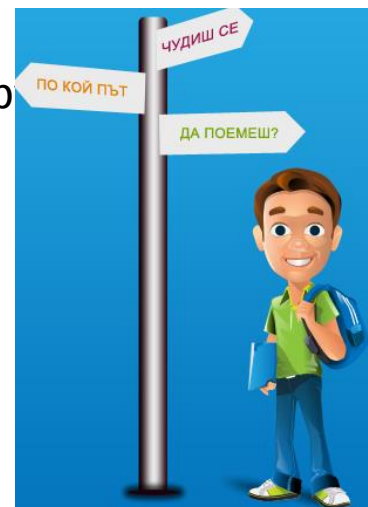
Участие в ELGPN (2015) -НАПОО

Форуми за Кариерно ориентиране

Старт на проект BG05M2OP001-2.001-0001 „**Система за кариерно ориентиране в училищното образование**“- януари 2016 г.

МТСП - **Система за прогнозиране** на търсенето на работна сила с определена квалификация,

АЗ – проект BG051PO001-2.2.02 „Услуги за развитие на гъвкав пазар на труда“, „Кариерно развитие на заети лица“

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Валидиране

Закона за предучилищното и училищното образование (2015)

Закон за професионалното образование и обучение (2014)

Наредбата за валидиране на професионални знания, умения и компетентности в сила от 1 януари 2015 г. , изменение на Наредбата за документите за системата на народната просвета (**Свидетелство и Удостоверение за валидиране**)

Въвеждане на описанието на **единици резултати от учене** в ДОО/ДОС – улесняване на валидирането на ЕРУ

Закона за професионалното образование и обучение от м. юли 2014 г. въвеждане на **система за кредити в професионалното образование и в професионалното обучение** с цел натрупване и трансфер на кредити в ПОО (предстои разработван е на наредба

Публикувана е поканата за проект по ОП НОИР BG05M2OP001-2.007 „**Въвеждане на кредити в системата на професионалното образование и обучение**“

Планирана е схема «Надграждане и усъвършенстване на **системата за валидиране** на неформално и самостоятелно придобити компетенции» (ОП НОИР 2017)

Ключови компетентности в ПОО

Ключови компетентности в учебните програми – в началното, в продължаващото професионално образование и професионално обучение, в обучението на работното място

Методи за подпомагане на учещите се за усвояване на ключовите компетентности

Оценяване на ключовите компетентности, използване на резултатите от оценяването за промени в ПОО

Кои са 8-те ключови компетенции от препоръката на ЕС?

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Кои са 8-те ключови компетенции

- ✓ комуникация на роден език
- ✓ комуникация на чужди езици
- ✓ математическа компетентност и основни познания в областта на природните науки и технологиите
- ✓ дигитална компетентност (информационни и комуникационни технологии)
- ✓ умения за учене
- ✓ социални и граждански компетентности
- ✓ инициативност и предприемачески умения
- ✓ компетентности в областта на културата и на творческите изяви

Ключови компетентности в ПОО

Стратегията за развитие на професионалното образование и обучение в Република България за периода 2015- 2020 г.

Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 г. (План за действие за 2015 г.)

Закон за предучилищното и училищното образование, който ще влезе в сила от м. август 2016 г – гарантира усвояване на осемте ключови компетентности:

ДОИ по професии - единици резултати от ученето (ЕРУ) - комуникация на чужд език, информационни и комуникационни технологии, инициативност и предприемачество.

ДОИ включват и компетентности от сферата на здравословно и безопасно упражняване на изучаваната професия и опазване на околната среда, икономика, трудовото право, комуникативни умения, работа в екип.

ЕРУ в ДОИ от средата на 2015 г. включват и елементи
оценяване на ЕРУ

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Методи за усвояване на ключовите компетентности в ПОО

Интегрирано в професионалната подготовка (във всеки модул / предмет)

Като отделни предмети

Учебно-тренировъчните фирми (УТФ); Провеждане на панаира на УТФ „Млад предприемач“

Учебни компании в училище, вкл. обучение и менторство по предприемачество

Първи опити в ПО за възрастни за изграждане на учебни предприятия

Обучение на възрастни – ОП РЧР, НПДЗ – чужди езици, дигитални умения, вкл. и с ваучери

Обучения на отделни целеви групи за работа в мултикултурна среда

През 2016 ще стартира проект BG05M2OP001-3.004 „Ограмотяване на възрастни – фаза 1“.

Какво още?

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Оценяване на ключовите компетентности в ПОО

Държавните зрелостни изпити (централизирані задания в съответствие с ДОИ по предмети)

Държавните изпити по теория и практика на професията (национални изпитни програми)

Механизъм за оценка на представянето и промени в учебните планове и програми (и при необходимост в ДОИ)

Какво още?

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Начално обучение и продължаващо професионално развитие на учителите, обучителите и менторите в ПОО

Изисквания за да работиш като учител в ПОО

Възможности за обучение на учители/обучители/наставници

Мерки за подобряване на качеството на обучение и привличане на нови хора

**Национална стратегия за развитие на педагогическите кадри
2014-2020**

Стратегията за развитие на Висшето образование 2014-2020

**Закона за училищното образование и предучилищното
възпитание,**

**Държавните изисквания за придобиване на професионалната
квалификация "учител" (наредба на Министерския съвет)**

ДОИ за придобиване на квалификация по професии

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Начално обучение на учителите, обучителите и менторите

Придобиването на професионална квалификация „учител“ се извършва в различни звена на висшите училища: в 40 факултета, 2 филиала, 2 колежа, центрове за продължаващо обучение, центрове за квалификация и департаменти за повишаване на квалификацията.

Курсове за придобиването на професионална квалификация „учител“ за лица с висше образование за ПОО

Финансиране – с публични средства (доколкото е част от висшето образование) и с лични средства (като следдипломна квалификация)

Изисквания за практикуване на професията учител/обучител:

В училище и в системата на ПО за възрастни – висше образование и професионална квалификация, но...

На работно място - „Съгласно ЗНЗ наставникът трябва да притежава минимум 5 години професионален опит по професията, по която обучава новоназначеното лице (или квалификация + три години професионален опит)“ –

ОП РЧР, НПДЗ

Обучение на майстори по 33

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Продължаваща квалификация на учителите, обучителите и менторите

Проект „Квалификация на педагогическите специалисти“, предстои старта на Проект „Квалификация на педагогическите специалисти- фаза 1“

Трансгранична мобилност по програма Еразъм +, обмен на практики и съвместни проекти чрез работа в европейската платформа eTwinning, обучения по проекти

Национална програма „Развитие на педагогическите специалисти“

Придобиване на професионално квалификационна степен (ПКС) в 4-те департамента

Финансиране - Колективния трудов договор в системата на НП (0,8%), Еразъм+, НОИР, ОПРЧР, ДБ, Заедно в час, българо-швейцарска програма и др.

Мрежа на учителите –новатори <http://www.teacher.bg/>

Съгласно ЗПУО: повишаването на квалификацията на педагогическите специалисти се измерва чрез система от квалификационни кредити и се удостоверява с документ. Системата от квалификационни кредити се определя с държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

Въпрос към аудиторията – посочете приоритет

1. Нови технологии/организация на работата и др. в предприятията
2. Въвеждане на методи базирани на дигитализацията в ПОО
3. Въвеждане на методи за превръщане на обучаваните от пасивни в активни участници в процеса на ПО,
а учителят от лектор в консултант

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Благодаря за вниманието!

<http://www.refernet.bg/bg/>
<http://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/networks/refernet>
<http://www.navet.government.bg/>

ПЪРВА НАЦИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ
град София, хотел „Анел“, 17 юни 2016 година